የአክሱም ስልጣኔ እና የትምክሕተኞች ወቅታዊ ስላቅ በአመክንዮ ሲሞገት፤

ዎለተ-ጴጥሮስ ቃለ-ኣዋዲት ትግራይ ኦንላይን April 13, 2016

ታድያ የምድረ ኣግኣዚ ገጸ ምድራዊ ግኡዛን ኣካላት የጥንት አክሱማውያን ስልጣኔ ባለቤት ይሆኑ እንዴ?

ይህ ጥያቄ ለማንሳት ምክንያቶች ኣሉት፤

1. "አገር ቀየርን እንጅ የአክሱም ስልጣኔ ባለቤት እኛ ነበርን" ባዮች ታድያ ለምን በሄዳችሁበት ከባህል፣ ቋንቋ፣ ቤት ኣሰራር፣ ኣመጋገብ፣ እምነት፣ የጀግንነት ባህል ወዘተርፈ አክሱምን አልመሰለም?" ብለን መጠየቅ ግድ ይላል።

“ወርቅና ብር ማንጠሩ፣ የሕድሞ ቤቶች ኣሰራር ለምን አብርዋችሁ ወደ ደቡብ አልፈለሱም?” ብለን በአግራሞት ጠየቅን፣ መልስ ግን ኣጣን። ታድያ “የአክሱም ስልጣኔ የአግኣዝያን አይደለም” ካሉን፣ የነሱ ስለመሆኑም በከርሰምድር እና ገጸ ምድር ምልክት ካጣን፣ ታድያ የስልጣኔው ባላቤቶች በአክሱም እና አከባቢው ያሉ ግኡዛን አካላት ይሆኑ እንዴ?

"አክሱማውያን እኛ ነን" ባይ ትምክሕተኞች ወቅታዊ ፍብረካ እና መሬት ላይ ያለው ተቃርኖ ማስታረቅ ቢያቅተን ከላይ ያለውን አስቂኝ ጥያቄ ለመጠየቅ ተገደድን፤

እስቲ አዲሱ የትምክህተኞች ድርሰት "ጥንት አክሱማውያን አባቶቻችን ነበሩ" የሚለውን አስቂኝ ተረት በአመክንዮ እንሞግተው፣

- እኛ አማናውያን አግኣዝያን ደግሞ የምድረ ኣግኣዚ ላይ ውጫዊ እና ከርሰምድታዊ የስልጣኔ መገለጫዎቻችን ታቅፈን ቦታችን ላይ ኣለን እንላቸዋለን።
- ቋንቋችን ባህላችን፣ ዘመነ ተሻጋሪው ጀግንነታችን፣ ፍትሃዊነታችን፣ ከአበው የወረስነው ጥበባችን ወዘተ ሳይለወጥ ኣአን እንላለን፥፥
- ቋንቋችን ልሳነ ትግራይ (ትግርኛ) ከግእዝ ጋር 80-90% ቃላት ይወራረሳል። ምናልባት ትግረ ካልሆነ ሌላ ለግእዝ የትግርኛን ያክል የሚቀርብ ልሳን የለም። የትምክህተኞች ልሳን የሆነው "የግእዝ ወራሽ እኔ ነኝ" ባይ ልሳን ከስምንት መቶ አመት በፊት የተከሰተ እንጂ ከዚያ የዘለለ ታሪክም እንደሌለው በርካታ የታሪክ መዛግብቶች እየመሰከሩለት ነው። ይህ በየጊዜው ኩሻዊ ባህሪው በመተው የግእዝ ቃላት የሚቃርመው ልሳናቸው (የጉርሮ ድምጽ አልባው ኣማርኛ) ግን ከ10% በላይ የግእዝ ቃላት ኣይወራረስም። እነዚህም ከቤተክህነት ግእዝ መጻህፍት በቅርብ የተወረሱ በተራው አማርኛ ተናጋሪ ጥቅም ላይ የማይውሉ የጥቂት ጸሐፍት፥ ሰባኪያነ ክርስትና እና ጋዜጠኞች ብቻ ጥቅም የሚውሉ ናቸው። የኣማራው ተራ ዜጋ የሚናገረው ኣማርኛ

ምናልባት 5% የግእዝ ቃላትም ኣይገኝበትም። ወደ ኣማርኛ ሰዋስው ስንመጣም ተራው ኣማርኛ ተናጋሪ የሚጠቀምው ዘይቤ ከጸሓፍቱ ዘመን ኣመጣሽ ፍጹም ኣይመሳሰልም።

ምሳሌ፤
ተራው ኣማርኛ ተናጋሪ፤
"ዎች" እንደ ኣብዝ ምዕላድ ሲጠቀም፡ ኣዳዲሶቹ ጸሓፍቱ ግን "በኣንበሶች፣ ቄሶች፣ ደራሲዎች፣ ሰኣሊዎች ወዘተ ፈንታ “ኣናብስት፣ ቀሳውስት፣ ደራስያን፣ ሰኣልያን” ወዘተ በሚል የግእዝ ኣብዝ ምዕላድ ሲጠቀሙ ይታያሉ። ትንሽ ቆየት ይሉና በቃ ኣማርኛ ወደ ግእዝ ተለወጠዋል ለማለት መንገድ ይጠርጋሉ።
ያም ቢሆን ግን፣ ይህ ሁሉ ቃላት በዘመቻ ተደምሮለት እንኳን ኣማርኛ ግእዝን መምሰል ኣይችልም። ግእዝ እና ሳባ (የጥንት ኣግኣዝያን ልሳናት) ቢሆኑም ግእዝ ላይ ድምጻቸው ብቻ ቀርቶ ድምጻቸው የጠፉ ሆሄያት ኣሉ። ከግእዝ በድምጽ የጠፉት በሳባ ፊደል ገበታ ግን ያሉት እንደ "ሐ" ፣ "ዐ" ፣ "ቐ" ፣ "ኸ" ኣማርኛ በውሰት በወሰደው ፊደል ገበታ ቢኖሩም ድምጻቸው ከተናጋሪዎች ልሳን ኣልተስማም። የራስ ያልሆነ የተውሶ ነግር ይመስላል።

ታላቁ የግእዝ ሊቅ ኪዳነወልድ ክፍሌ እንኳ እነዚህ የጉሮሮ ድምጾች ኣመልክተው "የግእዝ ፊደላት ድምጽ በምልኣት የሚጠቀመው የትግሬ ህዝብ ብቻ ነው እኛ ግን የፊደል ቅርጽ እንጅ ድምጹን ኣልወረስንም " ብለው የማይታበለውን ሓቅ መስክሯል።

ይገርማል!
ታድያ የጥንት ሴማውያ ድምጾች በምልኣት የሚጠቀሙ ትግርኛ እና ትግረ እያሉ ምን ቤት ነው የ800 ዓመት ጎረምሳው ኣማርኛ “የ3000-5000 ዓመት ስልጣኔ ባለቤቶች ግእዝና ሳባ እኔ እመስላለሁ” የሚለው? ይህ እኮ ላቲን ኣሁን በጣልያን ኣይነገርም እና የሮም ስልጣኔ ባለቤት ኣይደሉም እንደማለት ነው።

ላቲን እጅግ በሚመስሉት ስፓኒሽ፣ ፖርቹጊዝ፣ ጣልያን፣ ወዘተ ይወከላል። ግእዝም ብፍጹም በማይለዩት ትግረ እና ትግርኛ ቋንቋ ተናጋሪዎች ጎያው ሆኖ ይኖራል።

የጥንቱ ሳባም በትግርኛ እና ትግረ ቋንቋዎች ድምጽ ብምልኣት ይወከላል። በግእዝ ግን የጉሮሮ ድምጹን ኣጥቷል። ግእዝ ኣሁንም ከወንድሞቹ ትግረ እና ትግርኛ 80-90% ቃላትተወራርሶ ይገኛል። ከድምጽ ኣንጻር ከግእዝ በላይ ግን ወንድሞቹ የበላጠ ሴማዊ ቃና ኣላቸው። ምናልባትም ራሱን የ"ሰሎሞናውያን" ስርወ ምንግስት ብሎ የሰየመው made in shewa ፍልስፍና ተከትሎ ልሳነ ጉርዔነቱ (የጉሮሮ ድምጹን) እንዳጣ ይገመታል። እዚህ ጋር መስተዋል ያለበት፣ በትግርኛ የጉሮሮ ድምጽ ያላቸው ቃልት ግእዝ ላይም ሲጻፉ ፊደል

አያዛንፉም።
ምሳሌ፤
“ሕልም” እንጅ ግእዝ “ህልም” ኣይልም
“ዓርብ” እንጅ “ኣርብ” ኣይልም
“ዓረብ” እንጅ “ኣረብ” ኣይልም
“ዑደት” እንጅ “ኡደት” ብሎ ኣይጽፍም
ብዙ ማለት ቢቻልም ለጊዜው ይበቃል።

ሰብኣዊ ሀብት (ሰብኣዊ ባጎሪ) ሲታይ ማን ኣክሱማውያንን ይመስላል?

ትግራይ ምድረ ኣግኣዚ ያሉ እና የነበሩ ሰዎች ብዙ የጋራ መገለጫ ባህርያት ኣሉዋቸው። እንደ ደቂቀ እስጢፋኖስ ጠቢባን፣ እንደ ዮሐንስ፣ ኣሉላና ሱሑል ሚካኤል ጅግኖች ሆነው በየዘመኑ በልዩ ጥበበኝነት ቀጥለዋል። ሌላ ቀርቶ ከዛጉዌ ስርወ ምንግስት መፍረስ በኋላ ለ800 ዓመታት በትምክህት ኃይል አገዛዝ የላሸቀች ኢትዮጵያ ዳግም በአግኣዝያን ኣመራር ከነ እንከኑ 25 ዓመት በማይሞላ ጊዜ ስታገግም አሁን እያየን ነው። ህወሓት በሚገርም ሁኔታ ትግራይን ችላ ብሎ ሌሎችን በማስደስት መጠመዱንና እያደር መግማማቱን እንዳለ ሆኖ ኢትዮጵያ ግን እንደሓገር የህዳሴ ግዜ ላይ ነች። ይህም የኣክሱም ስልጣኔ ባለቤቶች ባህሪ በልጆቻቸው ታይቷል። እርግጥ ነው፤ በትምክህት ገዢነት የተደቆሰችው እና የገማችውን ኢትዮጵያ ወደቀደመ ስልጣኔ ማማነቷ፣ በቀደምት ስልጡን ህዝቦች ልጆች መመለስ ይዛለች።

የታፈርች፣ የተፈራች ኢትዮጵያ በማን ኣመራር ዳግም ተከሰተች?

- የነጻ ህዝብ ምድር (ምድረ ኣግኣዚ) ከጥንት ፋርሶችና ሮሞች እስከ ቅርብ ዘመን ቅኝ ግዢዎች ስትመክት እንደኖረች ማንም ኣይክደውም።
  ትምክህተኞች ስልጣን በያዙ ጊዜ ግን በታሪክ ለመጀመርያ ጊዜ ኣዳዲስ የአገር ሉኣላዊነት መሸራርፍ ክስተቶች መጣ።
- ፩ ኣንድ ዓመት ባልሞላ የነልብነ ድንግል ሰርዊት አገር ለቱርክ ወኪሎች (ኣሸባዎች) እየተዉ ሽሽት የኣክስማውያን ባጎሪ ነውን?
- ከሐረር እስከ ትግራይ ጫፍ እንደከብት ሲነዳ የመጣው ግራኝ ለምን ትግራይ ላይ 14 ዓመት ሙሉ ተተግትጎ ተረታ?

"ሰሎሞናውያን" ባይ የኣሁኖቹ ትምኪሕተኞች ኣያቶች ኣልመከቱትም?

ጀግንነት የሰው ባኅሪ እንጂ ከጥንት ኣክሱማዋያን ገጸ ምድር የሚመጣ የግኡዛን ኣካላት ልዩ ስጦታ ነው እንዴ?
እውነቱ ግን የትምክህተኞች DNA ላይ ጥበብ እና ጀግንነት የሚያወርስ ቅንጣት የሚያስተላልፍ የዘር ቊርኝት የለም። የዘር ቊርኝት ያላቸው ወደስልጣን ሲመጡ በዘመነ ዮሃንስ፣ እንዲሁም በዘመነ ህወሓት እንደሆነው ጥበብና ጀግንነት ሲያንሰራራ ይታያል።
ኣክሱማዊ ስልጣኔ ባለቤት DNA የት እንዳለ ልብ ያለው ልብ ይበል።

፪፥ ትምኪሕተኞች ኢትዮጵያን እጅ ሲያረጉ በሚኒሊክ ጊዜ እንደሆነው ምድሪ-ባሕርና ኣዱሊስን ለጣልያን በፊርማ ተሰጠ፣ እውነተኛ ኣግኣዝያን ስለ ቅንጣት ኣፈር ሳስተው የወራሪዎች እግር የያዘው ትብያ ኣጥበው ኣራግፈው ወራሪን ሲሸኙ ታይቷል።
ትምኪሕተኞች ግን ፈሪዎች ናቸውና ቀሪው ኢትዮጵያ ያለተቀናቃኝ ለመግዛት ይችሉ ዘንድ ከመቶ ሺ ስኩር ኪሎሜትር ግዛት በገጸ በረከትነት ለጣልያን ይሸጣሉ።

ያ በዘመነ ቅድመ ኣክሱም የኣሊክሳንደር ዘግሬት ሕልም ያመከነ የኣግኣዝያን ህዝብ ዘር ከስልጣን ሲገለል፣ ባእድ ኣረመኔ በኢትዮጵያ ጊዜ ሰጥቶት ሲፈነጭ የሆነው ኣዱሊስን መሸጥ፣ ደብረ ቢዘንን መሸጥ ነው።
በሞሶሎኒ ወረራ ትግራይ ብቻዋ 8 ወር ፋሺስትን ስትመክት እነ ኃይለስላሴ በኣንዲት ጸሐይ የማይጨው ፍልምያ ደንግጠው እስከ ንግሊዝ እንደሸሸ ልብ በሉ።

የራስ ስዩም የተምቤን ድል እና የኃይለሥላሴ የማይጨው ድንጋጤ እና እስከ ለንደን ሸሽት የኣክሱማውያን ጀግንነት ባህል የት እና እነማን ጋር እንዳለ በግልጽ ያሳያል።

የትምክሕተኞች ፍርሃት ባህል ወራሾች በኣዲሷ የ1960 እ.ኣ.ኣ ጎጆ ወጪ ኣገር ሶማሌ ሳይቀር እንደ ከብት እየተነዱ እስከ ሃረር/ድሬዳዋ ሲሸሹ የትግራይ ዘመች ሚሊሻ እና የኩባ ሶሻሊስት ኃይል ዘማች እንደታደጋቸው ስንቶቻቹ ታውቃላችሁ?

እኛስ የኣክሱማውያን ጥበብ፣ ጅግነት፣ ስነ ሕንጻ፣ ስነመንግስት፣ ስነጽሑፍ፣ ሐይማኖት፣ ፍትሃዊነት፣ ስለሃገር መሰዋት የት እንዳለ በስነ ኣመክንዮ ኣስረግጠን እንሞግታለን።

ለመሆኑ ወንድም ዘጽኣት ኣናንያ በፈስ-ቡክ ገፁ እንደሞገተው፣ የኣውሮፓ ስልጣኔ ኣሜሪካና ኣውስትራልያን እንደለወጠ የኣክሱም ስልጣኔ ወደ ትምክሕት ምድር እንዳይሻገር ያጠረው ኣመክንዮ ምን ይሆን?

ኣካሄዳቸው ኢምክንያታዊ illogical ከመሆኑ የተነሳ "የኣክሱም ስልጣኔ የሰዎች ስልጣኔ ውጤት መሆኑ ቀርቶ "የግኡዛን ኣካላት" ስልጣኔ ይመስል "ባላቤቶቹ ነበርን" ባዮች ኣክሱም

እና ኣከባቢው ለቀው ሲወጡ እና ወደ ሸዋ "ሲፈልሱ" የኣክሱም ጥበብ፣ ባህል፣ ቋንቋ፣ ስነጽሑፍ፣ የብረታብረት ስራ ጥበብ እንዴት ኣክሱምና ኣከባቢው ላይ ተውስኖ ቀረ?

እስከ ኣሁን ያለው የወርቅና ብር ስራ ህያው ምስክሮች ናቸው፤

ቋንቋ፤

- የጥንታዊት ኢትዮጵያውያን ቋንቋ ሳባ እና ግእዝ እንደነበር ከሱዳን (ኑብያ) እስከ የመን በምስራቅ-ምእራብ ኣቅጣጫ እንዲሁም ከመጠራ እስከ ደቡባዊ ትግራይ (ኦፍላ፣ ኮረም ኣከባቢ) በተደረጉ የኣርኪኦሎጂ ቁፋሮዎ ጥንታዊ የግእዝና ሳባ የዲንጋይ ጽሁፍ ሲገኙ "ተሰደድን እንጅ የኣክሱማውያን ስልጣኔ ወራሾች እኛ ነን" ባዮች የሰፈረበት ምድር ግን ኣንድም ምልክት እንኳ የለም፤ ለምን? መልሱ ለልቦናችሁ ልተወው፤

- ሰው ኣካሉን እና ኣእምሮውን ኣጣምሮ እንጅ በድኑን ብቻ ኣይሰደድም፤ ኣውሮፓውያን ኣውስትራልያ ሲገቡ ወደ ልማደ-ኣቦርጂን ኣልተመለሱም፤ በተመሳሳይ ኣሜሪካ ላቲን እና ኣንግሎ ሳክሰን መስላለች። ስለዚህ በዮዲት ጊዜ ሸዋ የከተሙት ኣግኣዝያን ከ40 ዓመት በኋል መመለሳቸው ሸዋ ላይ ምንም ኣሻራ ኣለመተዋቸው ያመለክታል።

- ከየመን እስከ ካርቱም የተትረፈረፈው የኣግኣዝያን ቅርስ፣ ቤት ኣሰራር፣ ኣመጋገብ፣ የድምጽ ቅላጼ፣ ባህል፣ የብረታ ብረት ስራ ባህል እንዴት ወደ ሸዋ እና ሌሎች የትምክህት ግዛቶች ኣልተዳረሰም?

የቤት ኣሰራር፤

ከየመን እስከ ኣሁኗ ትግራይ ያለው የመጠቀ ግብረ ሕንጻ (ለምሳሌ የሕድሞ ቤት ኣሰራር) ከሞላ ጎደል ትውልድን እያከታተለ የቀጠለ ሲሆን በትምክሕተኞች ምድር ግን እንኳን የተራው ኗሪ ቤት ይቅር እና የነገስት እና መሳፍንት ቤት ኣሰራር ለምልክት የለም። በጭቃ የተመረገ በእበት የተለቀለቀ የኋላቀሮች የቤት ኣሰራር ባህል ትውልድን ኣይሻገርምና።

ከዘመነ ይኩኖኣምላክ እስከ ሐጼ ልብነ ድንግል የነበሩት ወይም ነበሩ የሚልዋቸው በየገዳሙ ባስደረሱት ዜና መዋእል እንጅ በኣካላዊ ቅርስ ምልክት የሌላቸው የ"ሰሎሞናውያን ነን" ባይ ነገስት ይቅርና እነ ሚኒሊክ በነበሩ ጊዜ እንኳ ከሸዋ የንጉስ ቤት፣ የትግራይ ገብሬ ህድሞ

የተራቀቀ ኣሰራር እንደነበረው የቅድመ ኣያቶቻችን ኦናዎች ህያዋን ምስክሮች ሆነው እስከ ኣሁን ቀጥለዋል።

በትምክህተኞቹ ሰፈር ግን ጐንደር ላይ በፖርቺጊዝ ጠበብት ዘመን ይሻገሩ ዘንድ ከተካቡት ኣብያተ መንግስት ውጭ ምንም የስልጣኔ ምልክት የለም። ጐንደር ከተማ እና ሰሜናዊው ቤገምድር የቅማንት ምድር እንደሆነም እንዳይዘነጋ።
እናማ ይገርማል!

“ኣክሱማውያን ወደ ደቡብ ከፈለሱ በኋላ ጥበብ ሸሽታቸዋለች ወይም ደግሞ የኣክሱም ስልጣኔ ባለቤቶች ሰዎቹ ሳይሆኑ የማይነቃነቁት ምድረ ኣግኣዚ ላይ ያሉት ግኡዛን ኣካላት ናቸው” እንደ ማለት ነው።

ጀግንነት እና ለሐገር የመሰዋት ባህል!

- ስለሀገር መስዋእት መሆን እና ጀግንነት በተመለከተም ተቃርኖ ይታያል። ኣግኣዝያን ስለሀገር ይሰዋሉ፣ ድምበር ያስከብራሉ፤ ትምክሕተኞች ግን በግዛት ይዋዋላሉ፣ ኣገር ጥለው ይፈረጥጣሉ። ሚኒሊክ፥ ኃይለሥላሴ እና መንግስቱ የመሳሰሉት ጎግ ማንጎግ ነገስት ምን እንደሰሩ ልብ ይሏል። በኣንጻሩ ኣፄ የውሐንስ የመስዋእት ምልክት፣ ኣሉላ የልዩ ወታደራዊ ጥበብ ግኝት፤
- ልብ ላለው ማን የማን ልጅ እንደሆነ፣ በማን ደም የነ ማክዳ፣ ካሌብ ፣ ኢዛና፣ ገብረመስቀል DNA እንዳለ በግላጭ ያሳያል።
- ኣገር ከጠላት የመከላከል ኣግኣዝያዊ ልዩ ባህሪ ሲሆን፥ ለወኔ ኣልባ ትምኪሕተኞች ግን ምናቸውም ኣይደለም።
- የኣሁኖቹ ጥርስ ኣልባ ምላሳም ትምክህተኞች ስለኢትዮጵያ ከማቅራራት በዘለለ ምንም መሰዋእት ሆነው ኣያውቁም።
  ጅግንነትም በደም ይተላለፋል መሰለኝ!
- ከጥንት ዘመነ ኣሌክሳንደር ዘግሬት፥ የህንድ ገዢዎች እስከ 19ኛ ክ/ዘ ግብጾች፣ ቱርኮችና እና ኣውሮፓዊ ቀኝ ግዥዎች በኣግኣዝያን ሲመከቱ ኑሯል። ትምክህተኞች ግን ዓድዋ ላይ ባልዋሉበት ከሚያቅራሩበት የትግራይ ህዝብ ደም ዋጋ የትገኘ ድል ተሳትፎ ውጭ ምንም የላቸውም። ስለዚህ ልስሙ ዘመቱ ለመባል ብቻ ዓድዋ ኣከባቢ ከነበሩበት ውጭ ይህ ነው የሚባል ሊጠቀስ የሚቹል ሃገር የመከላከል፥ መስዋእት የመሆን ታሪክ የላቸውም።
- ደርግ እንኳን 17 ዓመት የተንገዳገደው ከትግራይ ኣከባቢ በመለመላቸው ሚሊሻዎች ታግዞ ነበር እንጅ ኣንድ ዓመትም በኤርትራና ትግራይ መቆየት ኣይችልም ነበር።
- ልብ በሉ በትግራዩ ልጅ ጀኔራል ኣማን ኣምዶም (ከተምቤኗ እናት የሚወለዱት) የሚመራው የኃይለሥላሴ ጦር በ1956 ዓም ሶማሌን በቀላሉ ሲመክት፣

ትምኪሕተኞች የመሩት የ1969 ዓም ጸረ ሶማሌ ወረራ፣ በትግራይ ወዶ ዘማች ሚሊሻ እና የኩባ እርዳታ ነፍስ እስኪዘራ የትምክሕት ዩኒፎርም ኣሳማሪ ጀነራሎች ኣመራር ውጤት በተግባር ታይቷል። ከደርጎች ትንሽ በሚሻለው ሻዕብያ አፍዓቤት፣ ምጽዋዕ፣ ናቕፋ መዳረሻ የደረሰባቸው ውርደትም ሌላ የትምኪሕት ኃይላት ፈሪነት ማሳያ ነው። በኤርትራው የሰላሳ ዓመታት ጦርነት ትምኪህተኞቹ ጀነራሎች ጐልቆ ስፍር የሌው ሰውና መሳርያ ይዘው በሶቬት ኣማካሪዎች እየታገዙ ምን እንደደረሰባቸው ልብ ላለ ምንም ኣክሱማዊ ኣግኣዝያዊ DNA ቅንጣት እንደሌላቸው ይገልጻል።

የትምኪሕት ኃይል መቶ ኣመት ከጣልያን እና እንግሊዝ ቀኝ ገዥዎች ኣብሮ ያደቀቃት ትግራይን ብረት እና ስጋ ሊባል በሚችል መልኩ ገጥመው፣ ታንክ በAK 47 ክላሽንኮቭ እየተነጠቁ የደረሰባቸው ውርደት ቅዠት ቢሆባቸው ጭራሽ አክስማውያን እኛ ነን ማለት አማራቸው። ኣክሱማውያን'ማ እንደ ኣባቶቻቸው ትሚክህት ያግማማት ኢትዮጵያ በማደስ ዓለም እያስደመሙ ይገኛሉ። ትላንት እስከ ሐረር ሰትት ያለችው ሶማሌ ላይ የመሸገው የኣልሸባብ መዥገር እየነቀሉ ይገኛሉ።

ኣክሱማዊ ማን እንደሆነ ስራው ከሚገባ በላይ ይመስክርለታል።

እነዚህ "ቀያችን ቀየርን እንጅ ኣክሱማውያን እኛ ነን" ባዮች፣ እውነት ኣክሱማውያን ከሆኑ ለዘመናት የተንሰራፋውን ድሕነት እንዴት አልቀረፉም?

የአክስማዊ ስልጣኔ እና ጀግንነት ወረሽ ትውልድ ትግራይ ላይ በቀጣይነት መኖሩ በደቂቀ እስጢፋኖስ ጥበብና እምነት፥,በራስ ስሑል ሚካኤል ፍትሓዊነትና ጀግንነት፣ በኣሉላ እና ዮውሓንስ ልዩ ወታደርዊ ጥበብ እና ያልተማከለ ኣስተዳደር ስልት፣ የዘመነ ኣሕመድ ግርኝ አልሞት ባይ ተጋዳይነት ደጋግሞ አስረግጦ ይመሰክራል።

ታድያ "እኛ ነን ኣክሱማውያን" ባይ ደፋሮች ይህ ሁሉ የታሪክ ክስተት ሲፈጸም በአወንታ አልተሳተፉም?
እንዴት አገር ሲለውጡ ሌላ የኋላ ቀርነት፥ ታሪክ ፈብራኪነት፥ ፈሪነት፥ ባኅሪ ኣመጡ? ወይስ በድናቸው ብቻ ነው የፈለሰው?

ይገርማል፥

ይደንቃል፥
ኣሁንስ ኣበዱ፥

ጨርቃቸው ቀደዱ፥
ኣክሱም የሰራነው እኛነን እያሉ በውሸት ነጎዱ።

እውነቱ ግን አግኣዝያን ባጎሪያችው ጠብቀው አሁንም በምድረ ኣግኣዚ ላይ አሉ። ኢትዮጵያን አይደለም ጥቁር ዓለም ሁሉ የሚመካባት ኣገራቸውን እየገነቡ ነው።
ኣክሱማዊ ጅግንነታዊ በህሪ ኣሁንም ቦታውን ሳይለቅ ምድረ ኣግኣዚ ላይ እንዳለ ነው።
ትምኪሕተኞች ግን የወላጆቻቸው ያልሆነውን ጀግንነት መውረስ ኣይችሉምና ታሪክ በመስራት ፈንታ በፍብረካቸው ይቀጥሉ ዘንድ የቅናት ምንፈስ ሲንጣቸው ይኖራል።

ቅድመ ህወሓት ኢትዮጵያ እንደ ራእሲ መንገሻ ስዩም በኢንዱስትሪ፣ የመንገድ መሰረተ ልማት፣ የአየር ትራንስፖርት እና ከተማ ልማት ካደረጉት ውስን እንቅስቃሴ ውጭ ምንም አልነበራትም።

የ1977 ዓም ድርቅ ምስል ይዛ የመጻጉኣን ምድር ምስል ይዛ ነበር። ይህንን ለማረጋገጥ ገና የህወሓት ኣሻራ ያልነካቸው እንደ ቂርቆስ፣ ሰባተኛ፣ ኣውቶብስ ተራ፣ ሶማሌ ተራ የመሳሰሉትን የኣዲስ ኣባባ ሰፈሮች በማየት የትምኪሕተኞች ኣስተዳደር ምስል በማሳያነት አሁን ይመልከቱ። ያኔ ትምኪሕተኞች ምን ሲሰሩ እንደኖሩ በማሰብ ሰብኣዊነታቸው ሳይቀር ትጠራጠራላችሁ።

አዲስ አበባ ቅድመ ህወሓት ምን ትመስል እንደነበር በማየት የትምኪህት ሃይላት ምላስ እንጅ ጥበብ እንዳልፈጠረባቸው ልብ ማለት ስለሚገባ ቅድመ ህወሓት ኣዲስ ኣበባብ በፊልም ቀርጾ ማስቀመጥ እና የትምኪሕት ውርሻ ማሳየት ተገቢ ነው፡፡ በአንጻሩ ምድረ ኣግኣዚ ላይ ለዘመናት የዘለቁት የተራ ገበሬ ሕድሞዎች የነሚኒሊክን የአንኮበር ቤተ መንግስት ያስንቁ ነበር።

አሁን ምድረ ኣግኣዚ ውስጥ ያሉ ህዝቦች በጀግንነት፥ ጥበብ፣ ቋንቋ፣ የአምጋገብ ባህል፣ ኣሰፋፈር፣ ሃይማኖት ወዘተ ወላጆቻቸውን ሲመስሉ bታሪክ ፈብራኪዎቹ ዘንድ ግን ከጥንት የሚያያይዛቸው ቅርስ፣ ቋንቋ፣ የጀግንነት ባህል፣ የቤት አሰራር ዘይቤም ይሁን ሌላ የስልጣኔ ኣሻራ፣ ላመል ያህል እንኳ የለም።

ፀሐፊ- ዎለተ-ጴጥሮስ ቃለ-አዋዲት፤

መነሻ ሐሳብ- ዘፅአት

መቐለ